

شاخص‌های نابرابری

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در اواخر تیرماه گذشته شاخص‌های نابرابری جوامع شهری و روستایی ایران در طی سال‌های برنامه اول و دوم توسعه و دوساله اول برنامه سوم توسعه را در نشریه هفتگی خود منتشر کرد و همزمان با آن، با استفاده از نماگرهای توسعه جهانی، به مقایسه برخی از شاخص‌های نابرابری ایران با گروه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه پرداخت.

این جداول تطبیقی، به نوعی بیانگر عملکرد برنامه‌های توسعه نیز بشمار می‌آیند.

شاخص‌های نابرابری طی دوره ۱۳۸۰-۱۳۶۳

سال	ضریب جینی ^۱			نسبت دهک بالا به دهک پایین ^۲			نسبت هزینه بالا به هزینه ۲۰ درصد پایین ^۳		
	کل	شهری	روستایی	کل	شهری	روستایی	کل	شهری	روستایی
میانگین دوره (۶۷-۱۳۶۳)	۰/۴۴۶	۰/۴۲۶	۰/۴۲۶	۲۳/۷۴	۱۹/۴۰	۲۱/۲۳	۱۱/۵۱	۱۰/۰۰	۱۰/۳۵
۱۳۶۸	۰/۴۴	۰/۴۲	۰/۴۲	۲۳/۱	۱۹/۱	۲۲/۱	۱۱/۱	۹/۷	۱۰/۲
۱۳۶۹	۰/۴۳	۰/۴	۰/۴۵	۲۳/۶	۱۶/۹	۲۸/۵	۱۱/۰	۸/۵	۱۲/۶
۱۳۷۰	۰/۴۸۶	۰/۴۷۷	۰/۴۵۲	۲۳/۴	۲۶/۳	۲۹/۰	۱۴/۲	۱۱/۹	۱۲/۸
۱۳۷۱	۰/۴۳۵	۰/۴۱	۰/۴۳۴	۲۳/۲	۱۶/۵	۲۴/۸	۱۱/۱	۸/۷	۱۱/۶
۱۳۷۲	۰/۴۲۵	۰/۳۹۲	۰/۴۳۱	۲۲/۱	۱۴/۹	۲۵/۹	۱۰/۵	۸/۰	۱۱/۵
میانگین برنامه اول توسعه	۰/۴۴۳	۰/۴۲۰	۰/۴۳۷	۲۵/۰۹	۱۸/۷۶	۲۶/۰۴	۱۱/۵۶	۹/۳۹	۱۱/۷۳
۱۳۷۳	۰/۴۲۴	۰/۳۹۵	۰/۴۳۱	۲۰/۰	۱۴/۵	۲۲/۸	۹/۹	۷/۹	۱۰/۶
۱۳۷۴	۰/۴۲۷	۰/۴۰۲	۰/۴۳۷	۲۰/۵	۱۵/۰	۲۳/۵	۱۰/۲	۸/۲	۱۱/۳
۱۳۷۵	۰/۴۲	۰/۴۰۴	۰/۴۲	۲۰/۲	۱۵/۰	۱۹/۹	۱۰/۲	۸/۳	۱۰/۰
۱۳۷۶	۰/۴۲۲	۰/۳۹	۰/۴۲	۱۸/۹	۱۳/۹	۱۹/۲	۹/۷	۷/۸	۹/۷
۱۳۷۷	۰/۴۳	۰/۳۹	۰/۴۴	۲۱/۲	۱۴/۲	۲۳/۰	۱۰/۵	۷/۹	۱۱/۱
۱۳۷۸	۰/۴۲	۰/۴	۰/۴۲	۱۹/۴	۱۴/۳	۲۰/۳	۹/۹	۷/۹	۱۰/۲
میانگین برنامه دوم توسعه	۰/۴۲۶	۰/۳۹۷	۰/۴۲۹	۲۰/۰۵	۱۴/۴۹	۲۱/۳۱	۱۰/۱۱	۸/۰۲	۱۰/۴۷
۱۳۷۹	۰/۴۳۰	۰/۴۰۶	۰/۴۲۹	۲۰/۰۷	۱۵/۰۹	۲۰/۶۴	۱۰/۱۳	۸/۲۰	۱۰/۳۱
۱۳۸۰	۰/۴۲۸	۰/۴۱۱	۰/۴۱۵	۱۹/۴۰	۱۵/۴۴	۱۸/۲۲	۹/۹۶	۸/۲۶	۹/۵۰

ماخذ: آمار بودجه خانوار، مرکز آمار ایران

- ۱ شاخص اندازه‌گیری عددی از مجموع نابرابری درآمدی است که بین عدد صفر (برابری کامل) و عدد یک (حالت نابرابری کامل) تغییر می‌کند. به عبارت دیگر، هرچه ضریب جینی به عدد یک نزدیکتر باشد، نشاندهنده توزیع ناعادلانه درآمد و هرچه به عدد صفر نزدیک باشد، نشاندهنده توزیع عادلانه درآمد است.
- ۲ منظور نسبت ده درصد ثروتمندترین خانوارها به ده درصد فقیرترین خانوارها است.

مقایسه برخی شاخص‌های نابرابری در ایران و کشورهای منتخب

شرح	نام کشورها	ضریب جینی	نسبت هزینه دهک بالا به دهک پایین	نسبت هزینه ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین
کشورهای توسعه یافته	سوئیس	۰/۳۶۱	۹/۹	۵/۹
	فرانسه	۰/۳۲۷	۱۰/۰	۵/۶
	آمریکا	۰/۴۰۱	۱۹/۰	۹/۴
کشورهای در حال توسعه	اندونزی	۰/۳۴۲	۷/۹	۵/۱
	فیلیپین	۰/۴۲۹	۱۳/۹	۸/۴
	تایلند	۰/۴۶۲	۱۴/۸	۹/۴
ایران	ایران	۰/۴۲۲	۱۸/۹	۹/۷

ماخذ: World Development Indicators ۱۹۹۸